

עין משפט וצנ מצוה

בא א מ״א פ״א מהלכות אסורי מצות הלכ׳ א׳:

בב ב מ״י פ״ה מהלכות ערעין הלכ׳ ד׳:

בג ג מ״י ט׳ הלכ׳ י׳:

‏‏

מוסף רש"י

הקדוש זכר לדמיו. הקדים אל לדמיו (שבחונוט יא.) דמיו לעולם ואקדשה לדמי עולם (שפרין ה.) להציג דמיו עולם (תהורה יא.) או אסא (שם יט.) ולהכי נקט רבא זכר, דבעולה איירי רבא ונקבה לא מוסיף לעולם ולילא למימר קדש קדשה הנוף (שם יא.) קדוש קדושה הגוף, והאל עלמנו קריב עולה דמיו נחמא לך קדושת דמיס חמא לך קדושת הנוף, והאל והאל חזי גופייה (שפרין ה.) ועידי׳ תהורה יט.) וזינו יכול למכור האויל והאל גופיה חמא לעולם דמיו נחמא לך קדושת דמיס חמא לך קדושת הנוף, והאל מוצא (שבחונוט יא.) רק מקדש אשר יהיו לך וגו׳. מן און קדשים שזן עשויי ועמידים להעמיד תלמים מתחבים, שריגם הכתוב אשר יזין, ר׳ היו אומר ולדי קדשים ותמרתן (וייר כהנא).

שיטה מקובצת

א דאמר רבא הקדוש זכר וכי, והקשה אבאוי דקא זכר הא אפילו הקדוש נקבה נמי לריגים הקדוש קדושת הנוף ובא ושא וזכר ואורי׳ דניחא ליה למקט זכר דא היה נקט בהמה סתם הריא קדושה קדושת שלמים אבא דא היה נקט בהמה סתם הריא קדושה מהורה כולי האי לא קדשה קמ״ל רבא דאפי׳ כי הקדוש זכר היה עולה וסתם זכר היה עולה וה״ר תירץ דלא ה״מ למינח בהמה דא היה היה בהמה היה משמע דנקבה עומת קדשה קדושת הנוף וראי אלא התיבך ויקחו בריהם (שלמים [עולה] בותני שקלים ותהורה מייחל לה מקדושה נכסיו והיה בהם בהמה ראוי לגבי ההומה זכרים ונקבות ר״א אומר זכרים עולות נקבות לזבחי שלמים ר״י אומר זכרים עולות נקבות ומכור ויקחו בריהם עולות ויקחו כר״י לגבי ר״א ורש״י פי׳ דזכר היינו אל דלמי מחרמינן דכרמי הקדוש זכר כלמי׳ הקדוש איל ולי׳ רמאי אריא טקט איל ויזר משור וכשב. תוספות חיצוניות: עד שי תלחץ להכיניו ואל תשכב רעה ולימר מחתלה הים בתמורה ב׳ אלו קדשים זכר לדמיו אינו קדוש קדושת הנוף והזר ביה רבא ואמר הקדושה זכר לדמיו קדוש קדושת הנוף ומכור דנקט רב קודם הדור ביה נקט נמי לבתר הדור ביה והבא מייחל מאי הדור ביה: א דאמר ר״א זכר לזובח בהמה בעל מום זכר, ואי׳ מאי קא מייחל ארמא הד״מ אלא שקדם הקדושן למזון אל חיובא שקדם מזון להקדושן דקדלא בעמינא הוא מגיל מחרמי ר״ל דבעני המקדש בעלי מומין עובר משום בל הקדושן ומימי בפרק השחור דלפנין מקרא ב׳ תהורה וליגד ר״א יצא אצויי אל מוצא הא מקדש שריז ואם הוא מקריב בעלי מומין לוקח משום ה׳ שמת ואשמעינן רבי אלעזר דה״ה מקריב בעלי מומין בבמת יחיד לוקח ולכן מוקי ל׳ ר״א לתנאי בבמת יחיד ולא אוקמה בשחטין בבית שוקה דקדמי בבתי׳ השוחט בחור. תוס׳ חיצוניות: א השתא ומה רע

יד:

הקריש זכר דרבי׳ קדוש קדושת הנוף.

עולה ואי היה נקט בהמה סתם היו אמנא דנקבה קדוש קדושת הנוף וקרב שלמים ושמעינן ליה לר׳ יהושע במסכת שקלים (דף ו.) ומיימי לה בתמורה פרק אלו קדשים (דף כ.) במקדש נכסיו זכרים ענמן יקרבו עולות ונקבות וימכרו לזכרי שלמים לר״י אלעזר נמי דלומר התם זכרים ימכרו לזכרי עולות ונקבות ימכרו לזכרי שלמים ודמיסה יפלו לשאר נכסים לזדק הפית א) לפי מה שהיה רבא ר״ל מתחלה התם כהאול פירקין המקדש זכר אין קדוש קדושת הנוף לא קשה ליה מדי מממני דשקלים דיש לתנן צין מקדש נכסיו סתם לפירש צהלא לדמיו: גמר העברה. מאי א) למימר סתם סתם מקדשים ולפי שמתעשר וזכור שזין כהמה עניינים נקטיה: הקישנן הכתוב דגדרים. אינו מן (כן) דמיימרה צהלא דמיימרה פרק אלו קדשים (דף פ״): ורבא מפרש כן צפני ענמו ולקמן (דף טו.) בשמענין יט צרימא אחרת למפקא תמורה וולדות מוכר ונקבה ופליגא חמנא דבי רבי ישמעאל דהלא דמפרש בתמורה (דף פ״): וכן פי׳ לקמן בקונטרס וההוא חמא נמי נקפא שפיר א) השקשה תמורות וולדות גנוף הקרבן דגנוף וההוא איירי אס זכר ואס נקבה אלא דמיתורא דרשנין נמי תמורות וולדות ומתוסמא לו: ב) רישא להקשא דלעיל דמשק תמורה לו: ב) טוב ברע מביעא. א) סג סוגיא דפ״ק תמורה (דף ט.) ורבא קרב אין מוהירין (עושנין) מן הידן ודרש׳ התם ע״א ואפי׳ לא חשיב ליה דינא דמי גרמי ונקט הכא דרשא דאפי׳ לפי שפסוט לו יומר וההוא גונא׳ איכא כנסהדרין (דף פסגהדין ט.) איכא איפסא גבי צמו מאנטסמו דלמר קי״ו א) צמ צמו עש על צמו לא כל שזן ותשני ליה (גו) אפי׳ גלוי מילתא טפי מרבא א) (וגל) ממירנן מהדדי א) דגני אחרותו אלעטרין קרא לכולי עלמא לנת אציו ונת אמו משום דלין מוהירין מן הידן ולא חשיב׳ ליה גלוי מילתא צעלמא היינו משום דפסטיה קדמא שמשע שצא למעט דכמי צת אציו או צת אמו: ב) טוב ברע מביעא. ואס חמנא דלמא אלעטרין משום סיפא דקרא והיה האו ומתורמו יהיה קודש א וי״ל דהוה מנל למיכתב בסיפיה ואס המר ימיר טוב צרע או רע צטוט:

ומודה ר״ש בבבא׳ מום מעיקרו. למאי דלמירנן כנסמן דרצ סגר כר״ל [דלמר] הכסן א) לרננן קדשי מוצא כל היו כננל העמדה והערכה ניחא דמודה לרננן אכל למאי דנסקין דסגר כר״י וימנן דלרננן אחד או אחד וזו היו כננל העמדה והערכה אס כן מודה למנן או לפשר דנקט הכי דלא מיסא דלעתא טעמא דמתנינן משום דלין פורין א) לזאילה לננסי׳ ולא משום העמדה והערכה דלא צעין קדשי מוצח העמדה והערכה א) ולכן צרישא דקדס מומן יפרו והסתא קמ״ל דטעמא דמתני׳ משום העמדה והערכה כנסמן מזלל קתני ואס נעשו טריפה וצרישא קדס מומן מודה רבי שמעון דלא צני העמדה והערכה והסתא דנקט מודה רבי שמעון משום דליכא למיטעי דפליג אמתני׳ דפרישתי אלעטרין למימר דשפיר מודה צה דנקט רבי שמעון משום דלדידיה שפוטא ליה טפי דקדשי מוצח היו כננל העמדה והערכה ומתקלמא קדשי צדק הית לא היו ע״כ י מצינא העמדה והערכה קדשי מוצח מצינא אכל לרננן לא פשטי׳ ליה כולי האי דמאי למימר לא היו כמו שאומר ריש לקיש: אותה לפעוש (סס) משמע כן מתקלמא רב גידל אמר רב מאי טעמא דר׳ שמעון כן לקיש: מה

בבא׳ מומר לא א״ טוב ברע מביעא אלא טוב מעיקרו עושה תמורה רע דברי רבי שמעון א) דאמר קדשי מוצח היו בכלל העמדה והערכה קדשי בדק הבית לא היו בכלל העמדה והערכה דתנן רבי שמעון אומר קדשי בדק הבית אם מתו יפרו ומודה ר׳ שמעון בבבא׳ מום מעיקרו שנפדה א מאי טעמא דאמר קרא אותה אותה למעוטי א בעל מום מעיקרא אבל כה״א אם ימתו יקברו א מאן חכמים תנא דבי לוי הוא דתנא דבי לוי א הכל היו במתניתיה אפילו חיה אפי׳ עוף והכתוב אותה אותה לתנא דבי לוי קשיא אבל רבנן דפליגי עליה דר״ש מאי הכי נמי דאם מתו יפרו אי הכי

הלוקח עובר פרתו פרק שני בכורות

נפדין תמימים. אותן וולדות שנולדו לפני פדיון או אין נפדין תמימים: **טפל ולד:** עיקר. אס. אלמא נפדין תמימים: וקא לייק הש״ס **טעמא.** דלא צני מוס משום דלא יהא טפל חמור מן העיקר דמכח צעל מוס אמו הא לא אמו מכח צעל מוס אלא לדידהו מקדש להו

לדמייהן לא נפקי לחולין צלא מוס קדוש קדושת הנוף: זכר. איל: קדיש זכר לדמיו. שימכרנו ויביא צדמיו עולה הוא עצמו קדוש קדושת הנוף ויקרב עולה. להכי נקט זכר דמיו לעולם משום דרובא דמיימו קרבן עולה מיימו: רבי אלעזר מסני. השוחט צחון חי״צ. לאו כרת קאלמר אלא מלקות: ומוקי. להאי חוץ כגון ששטנו צבמה יחיד צשעת היתר הצמות: צמס יחיד. שכל אחד ואחד צוגה צמה לעצמו כגון צמת מנות וגדעון שמואל א) צמס גדולה. קוז וגעוון שזן קל צבור: סואיל וקדש צעל מוס. להיות אסור צגזיה ועצודה: ואימא אס אינו ענין כו׳.

א דאמר רבי אלעזר מנין לזובח בהמה בעלת מום בבמת יחיד בשעת היתר הבמות שהוא בלא תעשה שנאמר א לא תזבח לה אלהיך שור ושה אם אינו ענין לכמה גדולה דכתיב ²עורת או שבור וגו׳ תנהו ענין לבמת יחיד אימא אם אינו ענין לקדשים תנהו ענין לכבור סד״א הואיל וקדוש כשהוא בעל מום ליקרב נמי כשהוא בעל מום קמ״ל דלא אמרי בכור בהדיא כתיב ביה א פסח או עור לא תזבחהו ואימא אם אינו ענין לקדשים תנהו ענין למעשר דסד״א הואיל וקדוש בכמומו דכתיב א לא יבקר בין טוב לרע [ובין רע] נמי גמר א העברה א העברה מבכור אימא תנהו ענין לתמורת קדשים דס״ד אמינא הואיל וקדושה כשהיא בעלת מום דכתיב א לא יחליפנו ולא ימיר אותו וגו׳ קריבה נמי כשהיא בעלת מום קמ״ל דלא אמר קרא והיה הוא ותמורתו מקיש תמורתו לו מה הוא בעל מום לא אף תמורתו בעל מום לא מתקין לה ר׳ יורא אימא תנהו ענין לולדות קדשים דסד״א הואיל וקדושין כשהן בעלי מומין אבא אמן כשהן בעלי מומין נמי קרבי קמ״ל דלא אמר רבא כבר פסקה תנא דבי רבי ישמעאל דתנא א דבי רבי ישמעאל א רק קדשיך אשר יהיו לך וגדריך רק קדשיך אלו התמורות אשר יהיו לך אלו הוולדות וגדריך הקישן הכתוב לגדר מה נדר בעל מום לא אף הני נמי בעל מום לא: ואין עושין תמורה: מאי טעמא דאמר קרא לא יחליפנו ולא ימיר וגו׳ א השתא רע בטוב אמרת לא א טוב ברע מביעא אלא טוב מעיקרו עושה תמורה רע דברי רבי שמעון א) דאמר קדשי מוצח היו בכלל העמדה והערכה קדשי בדק הבית לא היו בכלל העמדה והערכה דתנן רבי שמעון אומר קדשי בדק הבית אם מתו יפרו ומודה ר׳ שמעון בבבא׳ מום מעיקרו שנפדה א מאי טעמא דאמר קרא אותה אותה למעוטי א בעל מום מעיקרא אבל כה״א אם ימתו יקברו א מאן חכמים תנא דבי לוי הוא דתנא דבי לוי א הכל היו במתניתיה אפילו חיה אפי׳ עוף והכתוב אותה אותה לתנא דבי לוי קשיא אבל רבנן דפליגי עליה דר״ש מאי הכי נמי דאם מתו יפרו אי הכי

בטוב אמרת לא א טוב ברע מביעא אלא טוב מעיקרו עושה תמורה רע דברי רבי שמעון א) דאמר קדשי מוצח היו בכלל העמדה והערכה קדשי בדק הבית לא היו בכלל העמדה והערכה דתנן רבי שמעון אומר קדשי בדק הבית אם מתו יפרו ומודה ר׳ שמעון בבבא׳ מום מעיקרו שנפדה א מאי טעמא דאמר קרא אותה אותה למעוטי א בעל מום מעיקרא אבל כה״א אם ימתו יקברו א מאן חכמים תנא דבי לוי הוא דתנא דבי לוי א הכל היו במתניתיה אפילו חיה אפי׳ עוף והכתוב אותה אותה לתנא דבי לוי קשיא אבל רבנן דפליגי עליה דר״ש מאי הכי נמי דאם מתו יפרו אי הכי

בטוב אמרת לא א טוב ברע מביעא אלא טוב מעיקרו עושה תמורה רע דברי רבי שמעון א) דאמר קדשי מוצח היו בכלל העמדה והערכה קדשי בדק הבית לא היו בכלל העמדה והערכה דתנן רבי שמעון אומר קדשי בדק הבית אם מתו יפרו ומודה ר׳ שמעון בבבא׳ מום מעיקרו שנפדה א מאי טעמא דאמר קרא אותה אותה למעוטי א בעל מום מעיקרא אבל כה״א אם ימתו יקברו א מאן חכמים תנא דבי לוי הוא דתנא דבי לוי א הכל היו במתניתיה אפילו חיה אפי׳ עוף והכתוב אותה אותה לתנא דבי לוי קשיא אבל רבנן דפליגי עליה דר״ש מאי הכי נמי דאם מתו יפרו אי הכי

בטוב אמרת לא א טוב ברע מביעא אלא טוב מעיקרו עושה תמורה רע דברי רבי שמעון א) דאמר קדשי מוצח היו בכלל העמדה והערכה קדשי בדק הבית לא היו בכלל העמדה והערכה דתנן רבי שמעון אומר קדשי בדק הבית אם מתו יפרו ומודה ר׳ שמעון בבבא׳ מום מעיקרו שנפדה א מאי טעמא דאמר קרא אותה אותה למעוטי א בעל מום מעיקרא אבל כה״א אם ימתו יקברו א מאן חכמים תנא דבי לוי הוא דתנא דבי לוי א הכל היו במתניתיה אפילו חיה אפי׳ עוף והכתוב אותה אותה לתנא דבי לוי קשיא אבל רבנן דפליגי עליה דר״ש מאי הכי נמי דאם מתו יפרו אי הכי

בטוב אמרת לא א טוב ברע מביעא אלא טוב מעיקרו עושה תמורה רע דברי רבי שמעון א) דאמר קדשי מוצח היו בכלל העמדה והערכה קדשי בדק הבית לא היו בכלל העמדה והערכה דתנן רבי שמעון אומר קדשי בדק הבית אם מתו יפרו ומודה ר׳ שמעון בבבא׳ מום מעיקרו שנפדה א מאי טעמא דאמר קרא אותה אותה למעוטי א בעל מום מעיקרא אבל כה״א אם ימתו יקברו א מאן חכמים תנא דבי לוי הוא דתנא דבי לוי א הכל היו במתניתיה אפילו חיה אפי׳ עוף והכתוב אותה אותה לתנא דבי לוי קשיא אבל רבנן דפליגי עליה דר״ש מאי הכי נמי דאם מתו יפרו אי הכי

בטוב אמרת לא א טוב ברע מביעא אלא טוב מעיקרו עושה תמורה רע דברי רבי שמעון א) דאמר קדשי מוצח היו בכלל העמדה והערכה קדשי בדק הבית לא היו בכלל העמדה והערכה דתנן רבי שמעון אומר קדשי בדק הבית אם מתו יפרו ומודה ר׳ שמעון בבבא׳ מום מעיקרו שנפדה א מאי טעמא דאמר קרא אותה אותה למעוטי א בעל מום מעיקרא אבל כה״א אם ימתו יקברו א מאן חכמים תנא דבי לוי הוא דתנא דבי לוי א הכל היו במתניתיה אפילו חיה אפי׳ עוף והכתוב אותה אותה לתנא דבי לוי קשיא אבל רבנן דפליגי עליה דר״ש מאי הכי נמי דאם מתו יפרו אי הכי

בטוב אמרת לא א טוב ברע מביעא אלא טוב מעיקרו עושה תמורה רע דברי רבי שמעון א) דאמר קדשי מוצח היו בכלל העמדה והערכה קדשי בדק הבית לא היו בכלל העמדה והערכה דתנן רבי שמעון אומר קדשי בדק הבית אם מתו יפרו ומודה ר׳ שמעון בבבא׳ מום מעיקרו שנפדה א מאי טעמא דאמר קרא אותה אותה למעוטי א בעל מום מעיקרא אבל כה״א אם ימתו יקברו א מאן חכמים תנא דבי לוי הוא דתנא דבי לוי א הכל היו במתניתיה אפילו חיה אפי׳ עוף והכתוב אותה אותה לתנא דבי לוי קשיא אבל רבנן דפליגי עליה דר״ש מאי הכי נמי דאם מתו יפרו אי הכי

א) ונחמס מח: סא. מנחות לא א) תמורה יא: יט. [שנעושת יא. פ״ש ערכין ה.] א) וזיז כה. תמורה א) ד.) תמורה ט.) א) שס לב: גז: [לקמן לב: א) (ועינין) פ.א.ו.א.) א) [תמורה לב.] א) ולפי יא.) ג.) מליץ סתם יא.) ש שמקום תמורות וולדות יא.) א) גי״א עיקלה דקר סוגיא צפ׳ קמא לתמורה א) א) נפי״ע חוס׳ שמת קמת סד״ה וקטן ומה שציננו סס, א) פלגת יא.) א) לריבא לא גמרין כו׳, א) וגניז יא.) א) דלרננן יא.) קדשים לאפילת כלבים יא.)

‏‏

1. אלא תזבח ללך אלהיך שור

וְשָׂרָא אֲשֶׁר יִזְקֶהָ בַּמּוֹם כָּל דָּבָר רַע בִּי תוֹחֲבֵת וְאֶלְלִיךָ הוּא:

דברים יז א

2. עֲדֹתָ אוֹ שָׁבוּר אוֹ תִרְצֵן אוֹ יִבְלֵת אוֹ גֶּזֶר אוֹ יִלְפֹת לֹא תִקְרִיבוּ אֵלַי לֵךְ וְאֶשָׁה לֹא תִתְנוּ מִקֶּדֶם עַל תּוֹחֲבֵת לֵךְ:

ויקרא כב כב

3. וְכִי יִזְקֶה בַּמּוֹם פֶּסַח אוֹ יִבְלֵת אוֹ מִדּוּם רַע אִלּוּ תוֹחֲבֵת לֵךְ אֶלְלִיךָ:

דברים טו כא

4. לֹא יִבְקֹר בֵּין טוֹב לָרַע וְלֹא יִמְיָרוּ וְאֵם הָמָר יִמְיָרוּ וְזִקְנָה הוּא וּתְמוֹרָתָהּ יִזְקֶה קִדְשׁ לֹא יִצָּל:

ויקרא כו לג

5. וְכִי מַעֲשֵׂר בָקָר וְצֹאן כָּל יָעֲבֵר תַּחַת הַשִּׁבְטֹת וְהַשִּׁשִּׁיר יִזְקֶה קִדְשׁ לֵךְ:

ויקרא כז לב

6. וְהַעֲבֵרְתָּ כָּל פֶּטֶר רְחֵם לֵךְ וְכֵל פֶּטֶר שָׂרָא בְהֵמָה אֲשֶׁר יִזְקֶה לֵךְ תִּקְרִיב לֵךְ תִּקְרִיב:

שמות יג יב

7. לֹא תִחְלִיפֵנוּ וְלֹא יִמִּיר אֲנוּ טוֹב בָּרַע אוֹ רַע בְּטוֹב וְאֵם הָמָר יִמִּיר בְּהֵמָה בְּהֵמָה וְזִקְנָה הוּא וּתְמוֹרָתָהּ יִזְקֶה קִדְשׁ:

ויקרא כז י

8. רַק קִדְשֶׁיךָ אֲשֶׁר יִזְקֶה לֵךְ וְהַדְרִיךְ תִּשָּׂא וְכֹאֵת אֶל תִּקְוָסֶם אֲשֶׁר יִבְחֹר יְיָ:

דברים יב כו

א) רש״י ד״ה השמא זכר וז הס״ד חלח״ס מ״ה טוב ברע מביעא אלא לנסי:

‏‏

א) רש״י ד״ה השמא זכר וז הס״ד חלח״ס מ״ה טוב ברע מביעא אלא לנסי:

‏‏

רבינו גרשום

נפדין תמימין. אותן וולדות: **טפל ולד:** עיקר. דריש הכי האי לא תזבח דאם אינו ענין לקדשים דהא כתיב עורת או שבור וכי: תנהו ענין להמתין להן עד שימזמו ואח״כ פורן: אמר רב עמרם תני. (לא) המפסיס בעלי מומין קבועין לגבי מוצח היינו דקדם מומן להקדישן וילדו קודם פדיונן. ימכרו ואין צריכין מום אותן וולדות להמתין שלא למזכרן עד שיפול בהן מום: (שלא) משום דקרא אהו הני מכח קדושה דחורו: שלא היא טפל. והולדות שאינן קדישין אלא אבא אימן: חמור מן מעיקר. מן אימן אלא כשם שאימן יכול לפדות בכל עת כן וולדן נפדין אימתי שריצה אפילו תמימין אלאא רבנן דנפדין תמימין. והשתא דייק לברייתא טעמא דמשום הכי נפדין תמימין שלא האי טפל חמור. האתקדש זכר חם לדמיו דאע״ג דאמר איני מקדישם אלא לדמיו קדיש קדושת הנוף הואיל (ויאכין) [והוהו] ראו להקריבה ואין נפדה תמים. ודא קדאמר חמור זכר חם הוא הדין לנקבה אלא משום דבעי לטויע מינה לרבא ורבא לא איירי אלא בזכר כדאמר בתמורה בפרק אלו קדשים אמר רבא זאת אומרת הקדוש זכר כו׳ נקט הכא זכר כו׳ ומוקים לה בבמת יחיד וכ״ש דחייב בבמת צבור

ומשום הכי קרי ליה חורן שאין שם עורה וחייב משום דמקריב בעל מום בבמה בשפת היתר הבמות. והיומן הותרו כדאמר רבא לגוב ולגבעון הותרו הבמות כו׳: אימא. דריש הכי האי לא תזבח דאם אינו ענין לקדשים דהא כתיב עורת או שבור וכי: תנהו ענין לכבור דסד״א הואיל וקדיש במומיה. ממילא כשנולד בעל מום [נהאן] שקריב נמי במומיה קמ״ל דלא תזבח דלא אלא תזבח ליה: אמר רבא ואיתור לא תזבח לבמת יחיד: אמר רבא ואיתור לא תזבח לבמת יחיד: הואיל וקדיש כשהוא בעל מום דכתי׳ לא יבקר בין טוב לרע רע היינו בעל מום כדאמר לקמן: הואיל וקדשה כשהיא בעל מום דכתי׳ לא ימיר אותו טוב ברע אם המר וגו׳: הואיל וקדשו [אנבן] אימן קדשי מומין. כשנולדו בעלי מומין או כשאינע לן אחר מיכן: אמר רבא הא כבר פסקה כו׳ ואיתור ליה לא תזבח לבמת יחיד כדכרי אלעזר: השתא רע בטוב להחליף בעל מום בתמים: אמרת לא. לכתחלה אבל דיעבד והיה הוא ותמורתו וגו׳: טוב ברע. תמים בבבא מום מביעא דלכתחלה לא: אלא. האי טוב ברע לא אחי אלא לאשמעינן דאותו טוב ברע דיעביד עושה תמורה בעינן שיהא טוב מעיקרו שקדם הקדשו למזמו. אבל רע מעיקרו שקדם מומו להקדשו לעולם אין עושה תמורה: ואם מתו. קודם פדיונן יפרו ומותרין בהנאה עורן ונבלתן: [וז דברי רישן] תנא דמתניתין דאמר אם מתו יפרו וז דברי ריש דאמר במס׳ תמורה בפרק אחרון קדשי מומין היו בכלל העמדה וכי אבל לא קדשי בדק הבית קדושת דמים ומהו לא בעי העמדה: ומודה ר״ש שבעל מום מעיקר. קודם הקדש דאע״ג דתנא מוצח בעי העמדה והערכה אלא בעל מום מעיקרא לא חיל עליהם קדשו מומר למזבח והלכן אפי׳ מתו דלא למעבד בר תמורה יפרו הקדשו דמים הוא ודעו קדושי בדק הבית דלא היו בכלל העמדה והערכה: ותנא אפי׳ מתו יקברו. אפי׳ בעל מום מעיקרא דסבירי דהכל היו בכלל העמדה והערכה והלכן כיון דמתו דלא מצי למעבד להו העמדה משום דלאו בר פדיוה גינחו אלא יקברו. והני חכמים לאו בר פלוגתיה דר׳ שמעון דפליגי עליה בתמורה גינחו אלא שאר חכמים תנא דבי לוי גינחו דחמיהו בבבא מום מעיקרו: והא כתי׳ אותה. כלומר דאותה בעי העמדה והערכה למעוטי בעל מום מעיקרו שמתו דאע״ג דאינו בר העמדה נפדה קשיא: אבל רבנן דפליגי עליה דר׳ שמעון במסכת תמורה דאמרי אחז קדשי מוצח ואחז קדשי בדק הבית היו בכלל העמדה והערכה ומודין היו בבעלי מומין מעיקרו שפמדין היו נמי דיפרו נמי לאחז מיתה: אי הכי. נימא

בטוב אמרת לא א טוב ברע מביעא אלא טוב מעיקרו עושה תמורה רע דברי רבי שמעון א) דאמר קדשי מוצח היו בכלל העמדה והערכה קדשי בדק הבית לא היו בכלל העמדה והערכה דתנן רבי שמעון אומר קדשי בדק הבית אם מתו יפרו ומודה ר׳ שמעון בבבא׳ מום מעיקרו שנפדה א מאי טעמא דאמר קרא אותה אותה למעוטי א בעל מום מעיקרא אבל כה״א אם ימתו יקברו א מאן חכמים תנא דבי לוי הוא דתנא דבי לוי א הכל היו במתניתיה אפילו חיה אפי׳ עוף והכתוב אותה אותה לתנא דבי לוי קשיא אבל רבנן דפליגי עליה דר״ש מאי הכי נמי דאם מתו יפרו אי הכי

א) נגלה דלי לא מתימקין רק צטוט צמחא ולכנא מתימקין מרוויחו טוב כ״ו.